

Jongste lichte verzamelt veel

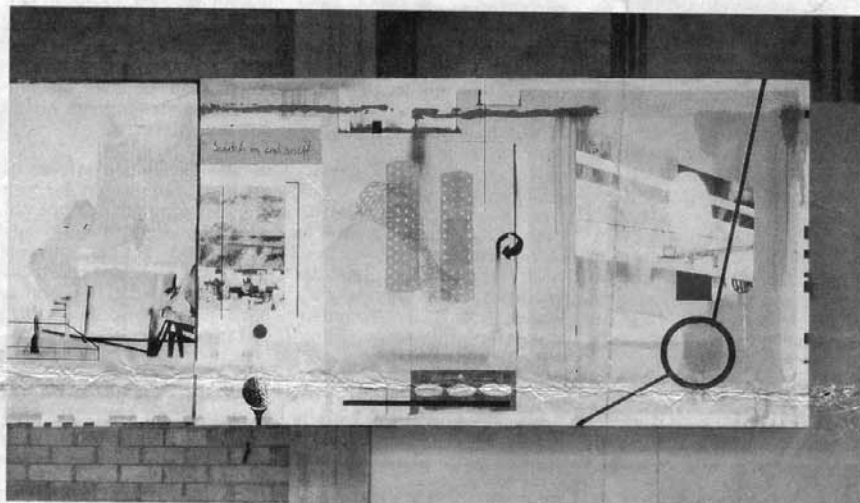

Door Gerrit van den Hoven

„Het is dingen bij elkaar grabelen en oppikken. Snel en vluchtig. Kunst is voor mij meer een mentaliteit”, zegt Marjolein Landman (1973) uit Tilburg. Voor de een jaar oudere Marjolein Tebrunsvelt uit Breda is kunst een poging om grip op de wereld om haar heen te krijgen: „Ik vertel mijn eigen verhaal”.

Beide jonge kunstenaars zijn net afgestudeerd en uitgekozen voor de tentoonstelling *Art Primeur* in Dordrecht waar de 29 'beste' van de jongste lichte van de dertien Nederlandse kunstacademies zich mogen presenteren. Met bij die 29 opvallend veel Brabanders. Jacco Olivier, Bas Zoon-tjes en Tebrunsvelt studeerden in 1996 af in Den Bosch, Elsbeth Vorstenbosch, Christine de Moor en Landman deden datzelfde in Tilburg, terwijl Breda vertegenwoordigd is door Marijke Eymes.

Nog een opvallend feit: veel van de jonge kunstenaars lieten zich al eerder zien doordat ze in hun nog jonge carrière al prijzen en exposities in de wacht wisten te slepen. Vorstenbosch won De Pont-prijs én de Stimuleringsprijs van Tilburg, Zoon-tjes greep de Buning Brongersprijs. Landman werd geselecteerd voor een expositie in de ruimte van Faxx in Tilburg, bijvoorbeeld. En nu zijn ze door een strict onafhankelijk werkende selectiecommissie ook weer uit de vijver met enkele honderden afgestudeerde beeldende kunstenaars gevist. Is er dan toch een zekere mate van overeenstemming over wat kwaliteit is in de wereld van de beeldende kunsten? Landman haalt haar schou-

• LINKS: Een van de portretten van Marjolein Tebrunsvelt, hier in een zuil voor het station van Amsterdam.

• BOVEN: 'Zonder titel', een werk van Marjolein Landman.

De stichting *Art Primeur* liet een selectiecommissie kijken naar het werk van vorig jaar afgestudeerde kunstenaars aan de dertien kunstacademies in Nederland. In Dordrecht is deze week werk te zien van de 29 beste kunstenaars van de lichte '96. Met daaronder veel Brabanders. Een rondgang over 'Art Primeur' met twee jonge Brabantse kunstenaars.

ders op. „Je ziet op de academie wel dat bepaalde mensen er boven uit steken, maar iedereen vindt dat 'ie het goed doet. Wie dat niet vindt, kan maar beter stoppen. Ik werk op een atelier met drie vriendinnen, maar er is geen sprake van afgunst als mijn atelier leeg is omdat de werken geëxposeerd worden. Je bent kunstenaar en dat is geen makkelijk beroep. Je verdient geen rooie rotcent in het begin, bent aangewezen op jezelf. Want de reacties die je krijgt bij een tentoonstelling, daar kun je niet zo veel mee.” Maar Landman weet zeker dat ze kunstenaar wil zijn. „Daar heb ik best wat voor over.”

Samplen

Landman maakt schilderijen waarin ze alles gebruikt wat op haar weg komt. Ze beschouwt het schilderij als een speelveld waar ze op schaaft, schuurt en opbouwt en waarbij die handelingen zichtbaar blijven. Soms werkt met uit de reclamewereld bekende beelden. „Je kunt het zien als samplen. Ik wil een zekere afstand, geen emotionele beelden.”

Tebrunsvelt zoekt juist weer wel naar een zekere emotionele betrokkenheid met de kijker. Haar afstudeerproject, gesponsord door Publex, bestond uit een aantal commentaarloze portretfoto's van kinderen die in diverse steden in publicatieborden werden gehangen. In Dordrecht hangt een aantal van die foto's gewoon aan de muur, maar Tebrunsvelt vindt ze beter tot hun recht komen op straat. „Het krijgt een zekere laagheid als je die portretten op straat hangt.” Ze zegt ook

een grote bewondering te hebben voor Benetton die met mysterieuze reclameuitingen mensen aan het denken zet. Tebrunsvelt is inmiddels weer verder. Ze volgt aan de academie St.Joost in Breda een vervolgoopleiding waar ze vooral werkt met fotografie en film. Als reactie op haar

'Je moet wel met iets nieuws komen'

vorige project gebruikt ze nu foto's van haar eigen familieleden. „Dat maakt dat het voor mij veel dichterbij komt te liggen.”

Persoonlijk

Een sterk persoonlijke benadering van kunst is een van de lijnen die de nieuwe lichte kunstenaars lijkt te binden. In Dordrecht bijvoorbeeld toont ook de Amsterdamse Hellen van Meene foto's van kindermodellen. Landman ziet vooral veel „verzamelkunst” bij de nieuwste lichte. Het bij elkaar brengen van elementen uit de alledaagse werkelijkheid. De Moor bijvoorbeeld legde een aantal sloopwoningen vast op foto's en verzamelde spullen die vertrekkende bewoners achterlieten. Abeba de Brauw (Den Haag) onderzoekt met een serie schilderijtjes de werking van ruimte, terwijl Daniël Verkerk (Kampen) in kleine schilderijtjes met verfloppers on-

der de titel *Het Proces* razendknap een rechtszaal weet te suggereren. Het werk van Verkerk doet Landman weinig. „Het is al vaker gedaan. Je moet wel met iets nieuws komen.” Eensgezind zijn beide Marjoleins in het afwijzen van de aluminium draadsculptuur van Louke Timmermans (Maastricht). „Jaren zeventig” en „dat hebben we toch al lang gehad”.

Maar er wordt toch ook nog veel geschilderd. En gelukkig niet slecht ook. Bijvoorbeeld door Zoon-tjes en Jacco Olivier, die puttend uit de schildertraditie toch met fraai en origineel ogend werk komen. Een bijzondere plaats neemt het humorvolle werk van de Tilburgse Elsbeth Vorstenbosch ook in Dordrecht in. Landman kan het werk van haar studiegenote waarderen. „Het heeft humor en ze dwingt je tot een bepaalde manier van kijken.”

Een overheersende trend zien Landman en Tebrunsvelt bij de nieuwe lichte niet terug. „Maar het is nog te vroeg om daarover iets te zeggen. We zijn allemaal kunstenaars die onze weg nog moeten vinden”, zegt Landman. De uitverkiezing voor deze derde *Art Primeur* beschouwen ze als een leuk steuntje in de rug. „Het gaat er toch om dat je naam genoemd wordt.” Vandaag zijn honderden galeriehouders in Dordrecht uitgenodigd, want doel van de stichting is de net begonnen kunstenaars een eindje op weg te helpen.

Art Primeur. t/m 11 mei in Centrum voor Beeldende Kunst, Voorstraat 180, Dordrecht. Woensdag, vrijdag, zaterdag 11-17 uur, donderdag en zondag 12-17 uur.